

A Fővárosi Ítéltábla dr. Zamadits Péter ügyvéd (címe) által képviselt Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda (1093 Budapest, Czuczor utca 10.) felperesnek, képviselő elnök által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Pest Megyei Bíróság 2011. szeptember 1. napján meghozott, 7.P.20.637/2011/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest az ... rövidített név viselésétől eltiltotta. Megállapította, hogy az alperes az ... rövidítést, mint vezérszót rövidített elnevezésében nem használhatja, az a felperes személyhez fűződő jogát sérti.

Kötelezte az alperest, hogy 60 napon belül a névváltoztatáshoz szükséges intézkedéseket tegye meg.

A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította.

A perköltség viseléséről úgy határozott, hogy azt a felek maguk kötelesek viselni. Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Ptk. 75. § (1) bekezdését, 77. § (1), (4) bekezdéseit, az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 4. § (2) bekezdését.

Elsősorban abban foglalt állást, hogy a felperes alapító okiratában rövidített elnevezésként feltüntetett **OTKA Iroda** elnevezés a felperesnek saját neve-e.

Rögzítette, hogy a Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvényekben a felperes rövidített elnevezése OTKA Irodaként jelenik meg. Erre tekintettel arra következtetett, hogy a jogalkotó ezt nem csak jogtechnikai megoldásként, hanem a felperes rövidített megjelölésére is használta. A jogértelmezését támasztja alá az is, hogy az internetes forrásokban a felperest ezen a néven nevezik meg. Ezt az értelmezést erősítette továbbá a Magyar Tudományos Akadémia elnöke által kiadott felperesi alapszabály is, melyben a felperes rövidített elnevezéseként az OTKA Iroda megjelölés szerepel.

Az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében arra a következtetésre jutott, figyelemmel az alperesi egyesület alapszabályában foglaltakra is, hogy a peres felek működési köre részben hasonló. Utalt a pályázati kiírásokra, oktatásszervezésre, támogatások nyújtására, melyek a felperesi iroda adminisztratív tevékenységében is fellelhetők.

Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy az alperes rövidített elnevezése sérti-e a felperes személyhez fűződő jogát.

Értékelte azt az alperesi álláspontot, hogy az ... elnevezést nem, vagy csak szűk körben használja, és tevékenysége nem az ... név alatt beazonosítható. A rövidített elnevezés megváltoztatását nem ítélte olyannak, mint ami jelentős érdeksérelmet okoz az alperesnek, tekintettel arra, hogy nem ezen a néven vált ismertté, és nem ezen a néven folytatja tevékenységét.

Kitért arra is, hogy az alperesi egyesület elnevezéséből nem szükségszerű a rövidített név képzése. A felperesnek a tudományos életben elfoglalt kiemelkedő helyzete miatt kiemelt érdeke fűződik ahhoz, hogy elnevezése ne legyen összetéveszthető más szervezetek elnevezésével.

Jogszábeli rendelkezés alapján a társadalmi szervezet elnevezése és célja nem keltheti azt a látszatot, hogy a társadalmi szervezet tevékenységét más jogi személy tevékenységéhez kapcsolódóan látja el. Még a látszatát is kerülni kell annak, hogy az egyesület elnevezése más társadalmi szervezet tevékenységéhez kötődik. A Legfelsőbb Bíróság KK 1. számú állásfoglalására utalva kifejtette, hogy a társadalmi szervezet elnevezésének is meg kell felelnie a névkizárólagosság, a névvalódiság, és a névszabatosság követelményeinek.

A névkizárólagosság követelményének az a névválasztás felel meg, ha ezzel a társadalmi szervezet más szervezettől elhatárolja magát, és kizárja az összetévesztés lehetőségét. A névvalódiság követelménye pedig azt jelenti, hogy a társadalmi szervezet működését illetően nem lehet megtévesztésre alkalmas.

Az elsőfokú bíróság mindezek értékelésével arra következtetett, hogy az alperes rövidített névválasztása a követelményeknek nem felelt meg, mert az ... mozaik szó a felperes nevével összetéveszthető és ez a vezérszó mindkét szervezet nevében szerepel. Megállapította továbbá, hogy fennáll a lehetősége annak, hogy kívülálló az alperesi társadalmi szervezet működését a felpereshez kössék. Utalt továbbá arra, hogy a rövidített elnevezésnek is különböznie kell az alperes nyilvántartásba vételét megelőzően létesített jogi személyiséggel rendelkező költségvetési szerv rövidített nevétől.

Az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget a felperes által kért alperesi nyilatkozat közzétételi kötelezettség teljesítésére, mert konkrét jogsértést, illetőleg konkrét

összetévesztésre vonatkozó adatot a felperes a per során nem szolgáltatott. Nem volt olyan jogsérelem, melynek elhárítása a közlemény közzétételével lett volna orvosolható.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását kérte. Másodsorban indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését.

Álláspontja szerint a perben mindenekelőtt a peres felek neveit kellett volna tisztázni. Az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmazza a felperes jogilag irányadó elnevezését, csak arra hagyatkozik, hogy mely jogszabály milyen néven említi a felperest. Álláspontja szerint a felperes törvényes névként nem rendelkezik az „OTKA Iroda” megjelöléssel, egyetlen elnevezése az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda elnevezés. A jogszabály által létrehozott jogi személyek nevét, ide értve a rövidített elnevezést is, a létrehozó jogszabály állapítja meg, de „OTKA Iroda” elnevezést a jogszabály nem hozott létre. Sem a felperes, sem más joghatályosan nem változtathatja meg a jogszabály által keletkeztetett elnevezést. Nem lehetséges a jogszabályi elnevezés módosítása szervezeti működési szabályzattal, vagy a létesítő jogszabálynál alacsonyabb rangú jogszabály által sem. Előadta, hogy ha a költségvetési törvény az adott intézményt létrehozó jogszabályban az intézmény részére megállapított elnevezéstől eltérő megnevezést használ, ez sem keletkeztet új nevet az adott intézmény számára. Utalt arra, hogy a költségvetési törvények MTA fejezetében az „Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok” megjelölés szerepel, nem pedig az ... megnevezés. Álláspontja szerint jogértelmezéssel nem lehet jogszabály által létrehozott szervnek további elnevezést megállapítani.

Kifejtette továbbá, hogy a felperes 2010. január 1. napjától hatályos szervezeti és működési szabályzatában megállapított, valamint az alperes módosított alapszabályában meghatározott tevékenységi körök között azonos tevékenység egyáltalában nincs.

Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság téves megállapítást tett azzal, hogy az ... betűszót alkalmasszerűen alkalmazta, ezzel szemben csak kivételesen és a felperes által részére megküldött észrevételek előtt egy-két alkalommal használta az ... betűszót. Az elsőfokú bíróság megfogalmazása azonban azt a látszatot kelti, hogy az ..., illetőleg az ... betűszót egyforma gyakorisággal használná.

Utalt arra, hogy a felperes tevékenységét még felvett néven sem jogosult folytatni, a létesítő jogszabályban foglalttól eltérő névhasználat nem illeti.

Álláspontja szerint a saját rövidített névhasználat az „tudományos egyesület” szavak összetétele révén egyértelműen kizárja az összetéveszthetőséget a felperes rövidített elnevezésével. A Ptk. is elegendőnek tartja az azonos nevű emberek esetében a megkülönböztető jelzést, ezzel szemben az „iroda”, illetve a „tudományos egyesület” markánsabb megkülönböztetést biztosít a szervezetek számára.

Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróságnak nem volt jogi lehetősége arra, hogy a törvényes nevének megváltoztatására kötelezze.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

Álláspontja szerint az alapításáról szóló jogszabály OTKA Irodaként nevesíti. Nem osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy a két szervezeti tevékenységi köre teljesen különböző lenne, mert mindketten tudományos kutatás támogatásával és pályáztatással is foglalkoznak. Előadta, hogy az alperes elnevezése a névvalódiság követelményét mindenképpen sérti. Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperesi előadással szemben az alperes az ... elnevezést rendszeresen használja, többek között a honlapján is szerepel a rövidített elnevezés.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével egyetértett, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú bíróság nem tapasztalt olyan eljárási, vagy bizonyítási hiányosságot, mely az elsőfokú bíróság ítéletének, a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján való hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

A másodfokú bíróság osztotta az alperes azon fellebbezésbeli előadását, hogy a jogvita megítélésekor abból kell kiindulni, hogy a felperesnek és az alperesnek mi a megállapítható pontos neve.

Az alperesi elnevezés aggálymentesen megállapítható volt, mivel a peres iratok között fellelhető volt az alperes bírósági nyilvántartásba vételével kapcsolatban keletkezett 14.Pk.60.221/2009. számú irat. Az alperes alapszabálya szerint a neve alperes neve, rövidített neve pedig A Pest Megyei Bíróság 13.Pk.60.221/2009/4. számú végzése szerint az alperesi szervezet neve alperes neve és a szervezet rövidített neve pedig

A perben rendelkezésre állt a felperesi szervezet 2009. május 29. napján kelt módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapító okirata. Ebben névként az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda, rövidített névként pedig OTKA Iroda megjelölés szerepelt. Az alperes azonban vitatta, hogy ezen rövidített név használatára a felperes jogosult lenne, tekintettel arra, hogy jogszabályi alapítás miatt a jogszabályban ilyen elnevezése nem szerepel.

A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. CV. törvény 5. § (1) bekezdése szerint, a költségvetési szervekről a Magyar Államkincstár (Kincstár) nyilvános és közhiteles nyilvántartást vezet, amelynek külön jogszabályban meghatározott adatait interneten keresztül is elérhetővé és kereshetővé teszi.

A korábban hatályos, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 18/K. § (1) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy a törzskönyvi nyilvántartás tartalmazza a törzskönyvi jogi személy megnevezését, nyilvántartási számát, alapító, vagy más létesítő okiratának keltét, az alapító okirat azonosítóját, az alapítás időpontját.

A felperesi jogi személyt létrehozó 1997. évi CXXXVI. törvény nem határozza meg a rövidített nevet, továbbá az Áht. sem rendelkezik a rövidített név törzskönyvi nyilvántartásáról, ugyanakkor a felperes alapító okirata az OTKA Iroda rövidített nevet is tartalmazza. Ilyen körülmények között a másodfokú bíróság szükségesnek tartotta a Kincstár megkeresését a törzskönyvi nyilvántartásba bejegyzett adatok tekintetében.

A Kincstár által rendelkezésre bocsátott törzskönyvi kivonat (Pf. 6-II. sorszámú irat) szerint a törzskönyvben szerepel a felperes rövidített nevének bejegyzése is OTKA Iroda megjelöléssel.

A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény 5. § (6) bekezdés második mondata szerint, az ellenkező bizonyításig a törzskönyvi nyilvántartásba bejegyzett adatról vélelmezni kell, hogy az fennáll, és a nyilvántartás szerinti jogosultat illeti meg.

Mindezek alapján arra lehetett következtetni, hogy a felperes az ... elnevezést jogszerűen használta, mert az az alapító okiratában is szerepelt és a nyilvántartás is figyelembe vette. Fontos azt is megjegyezni, hogy a Magyar Államkincstár által kiadott törzskönyvi igazolás (Pf. 6-I. sorszámú irat) szerint a felperesi jogelődök már 1991-től használták az OTKA Iroda rövidített nevet is.

Külön a jogszabály nem határozza meg a felperes rövidített nevét, azonban semmifajta jogszabályi tilalom nincs annak alkalmazására, és nem ismeretes olyan körülmény sem, hogy korábban más szervezet számára sérelmes lett volna ennek a rövidített névnek az alkalmazása.

A rövidített név használata, valamint nyilvántartásba való bejegyzése nem jelenti a jogszabály által megállapított név megváltoztatását, mert ez csak a névből, legegyszerűbb és legnyilvánvalóbb módon való rövidítés képzése. A rövidítés a megjelölésre szolgáló egyszerűsítés, nem pedig tartalmi és nyelvtani módosítás. Az OTKA Iroda elnevezés használata nem azonosítható egy másik név felvételével sem, mert ettől függetlenül az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda elnevezés is a felperes azonosítására és egyéniesítésére szolgál.

Minderre tekintettel nem volt bizonyított, hogy a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. CV. törvény 5. § (1) bekezdésének törvényi vélelmével támogatott, a költségvetési szervekről vezetett nyilvántartásba bejegyzett felperesi rövidített név használata ne illethné meg a felperest.

Helyesen jutott tehát az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperesi és az alperesi szervezetek rövidített neve nagymértékű azonosságot és hasonlóságot mutat.

A Ptk. 77. § (1) bekezdése szerint, mindenkinek joga van a névviseléshez.

A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jogi személy nevének különböznie kell azoknak, a korábban nyilvántartásba vett jogi személyeknek a nevétől, melyek hasonló működési körben és azonos területen tevékenykednek.

A (4) bekezdés szerint a névviselési jog sérelmét jelenti különösen, ha valaki jogtalanul más nevét használja, vagy jogtalanul máséhoz hasonló nevet használ.

Nem volt vitás a perben, hogy az alperes később alapított társadalmi szervezet, a felperesi jogi személy jogszabály útján való létrehozásához képest.

Az alperes rövidített névhasználata a névkizárólagosság elvét sértette, mivel a felperes, mint korábban létrejött jogi személy ezt a karakteres rövid nevet már használta. Másrészt az alperes rövidített névképzése nem volt azonos elvű a felperesével, és az alperes nevéből nem feltétlenül következett az ... rövidítés.

Az bizonyosan megállapítható, hogy a felperes és az alperes azonos területen is tevékenykednek, mert nevükből is következően bizonyos tudományos tevékenységeket támogatnak. Működési körük is részben azonosítható, mert a felperes alapító okiratának 9.1.1. pontja szerint feladatát képező pályázatok meghirdetése, míg az alperes alapszabálya is rendelkezik a II. pontban az egyesület feladatai között pályázatok kiírásáról. Elfogadható volt ezért az a felperesi hivatkozás, hogy az ... rövidített név használatával a két szervezet összetéveszthető. Ez pedig a felperes névviselési jogának sérelmével járt, mivel igazolhatóan korábban történt meg a nyilvántartásba vétele, mint az alperesnek.

A felperesi „Iroda” és az alperesi „Tudományos Egyesület” megnevezések nem teszik megfelelően elhatárolhatóvá a szervezeteket, mert nevükben nem ezek, hanem az „...” rövidítés a hangsúlyos és az azonosításra különösen alkalmas elem.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen határozott a felperes kérelme alapján a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a), b) és d) pontjai alapján a jogkövetkezményekről.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperes azon álláspontját, hogy a felperes kérelme alapján az elsőfokú bíróságnak ne lett volna lehetősége az alperest a rövidített név megváltoztatására kötelezni. Mivel a felperesnek alapvetően az jelentett jogsérelmet, hogy az alperes ugyanazt a rövidített nevet használja, ezért a Ptk. által biztosított szankciók közül jogszerűen választhatta a Ptk. 84. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti sérelmes helyzet megszüntetésének polgári jogi igényét is. A perbeli esetben a felperes számára sérelmes helyzet kizárólag a név megváltoztatására való kötelezéssel érhető el. Hangsúlyozandó azonban, hogy az alperest csak a rövidített név megváltoztatásának kötelezettsége terheli.

Az alperes fellebbezése nem volt eredményes, ezért köteles viselni a felperes másodfokú költségét a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint. A másodfokú perköltség a felperesi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíja.

Az alperes személyes illetékmentességére tekintettel illetékfizetési kötelezettsége nem keletkezett, a fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint.

Budapest, 2012. június 19.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő